

הַלְבוֹת סִנְהֶדְרִין פֶּרֶק כב

א. שְׁנַיִם שָׁבְאוּ לִפְנֵיךָ לְדִין, אֶחָד רַךְ וְאֶחָד קָשֶׁה עַד שֶׁלֹּא תִשְׁמַע אֶת דְּבָרֵיהֶם, אוֹ מִשְׁתַּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵיהֶם וְאֵין אֹתָהּ יוֹדֵעַ לְהִיכֵן הַדִּין נוֹטָה אֹתָהּ רָשָׁאי לֹאמַר לָהֶם, אֵינִי נֹזֵק לָכֶם: שְׁמָא יִתְחַיֵּב הַחֲזָק, וְנִמְצָא רוֹדֵף אַחֵר הַדִּין.

ב. אֲבָל מִשְׁתַּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵיהֶם, וְתִדַּע לְהִיכֵן הַדִּין נוֹטָה אֵין אֹתָהּ רָשָׁאי לֹאמַר, אֵינִי נֹזֵק לָכֶם: שְׁנֵאמַר "לֹא תִגּוּרוּ מִפְּנֵי-אִישׁ" (דברים א, יז) שֶׁלֹּא תֹאמַר אִישׁ פְּלוֹנִי רָשָׁע הוּא, שְׁמָא יִהְיֶה אֶת בְּנֵי, שְׁמָא יִדְלִיק אֶת גְּדִישֵׁי, שְׁמָא יִקְצֹץ נְטִיעוֹתַי. וְאִם הָיָה מִמֶּנָּה לְרַבִּים, חַיִּב לְהִזָּקֵק לָהֶם.

ג. וְכֵן תִּלְמִיד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבּוֹ, וְרָאָה זְכוּת לַעֲנִי וְחוּבָה לַעֲשִׂיר אִם שָׁתַק הָרִי זֶה עוֹבֵר מִשּׁוֹם "לֹא תִגּוּרוּ מִפְּנֵי-אִישׁ" (דברים א, יז), וְעַל "מִדְּבַר-שָׁקֶר, תִּרְחָק" (שמות כג, ז).

ד. וּמִנִּין לְדִין, שֶׁלֹּא יוֹשִׁיב תִּלְמִיד בּוֹר לִפְנֵיו תִּלְמַד לֹאמַר "מִדְּבַר-שָׁקֶר, תִּרְחָק" (שמות כג, ז). וּמִנִּין לְתִלְמִיד שֶׁרָאָה אֶת רַבּוֹ שֹׁטֵעַ בַּדִּין, שֶׁלֹּא יֹאמַר אֲמַתִּין לוֹ עַד שֶׁיִּגְמַר הַדִּין, וְאַסְתָּרְנוּ וְאַבְנָנוּ מִשְׁלִי, כְּדֵי שִׁיקְרָא הַדִּין עַל שְׁמִי תִלְמַד לֹאמַר "מִדְּבַר-שָׁקֶר, תִּרְחָק".

ה. מִצּוּה לֹאמַר לְבַעֲלֵי דִינָין בְּתַחֲלָה, בַּדִּין אֲתֶם רוֹצִים אוֹ בַּפְּשָׁרָה; אִם רָצוּ בַּפְּשָׁרָה, עוֹשִׂין בִּינִיָּהן פְּשָׁרָה. וְכָל בֵּית דִּין שֹׁעוֹשֶׂה פְּשָׁרָה תִּמִּיד הָרִי זֶה מִשְׁבַּח, וְעַלּוֹ נֹאמַר "מִשְׁפָּט שְׁלוֹם, שִׁפְטוּ בְּשַׁעְרֵיכֶם" (זכריה ח, טז): אֵיזָה הוּא מִשְׁפָּט שִׁישׁ עֲמוֹ שְׁלוֹם, הֵי אֹמֵר זֶה בְּצוּעַ.

ו. וְכֵן בְּדוּיָד הוּא אֹמֵר "וַיְהִי דוּד, עָשָׂה מִשְׁפָּט וְצָדִיקָה" (שמואל ב ח, טו): אֵיזָה הוּא מִשְׁפָּט שִׁישׁ עֲמוֹ צָדִיקָה הֵי אֹמֵר זֶה בְּצוּעַ, וְהִיא הַפְּשָׁרָה.

ז. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, קֵדָם גָּמַר דִּין; אָף עַל פִּי שִׁשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם, וְיִדַּע לְהִיכֵן הַדִּין נוֹטָה מִצּוּה לְבַצֵּעַ. אֲבָל אַחֵר שֶׁגָּמַר הַדִּין וְאֹמַר, אִישׁ פְּלוֹנִי אֹתָהּ חַיִּב, אִישׁ פְּלוֹנִי אֹתָהּ זָכָאִי אֵינוֹ רָשָׁאי לַעֲשׂוֹת פְּשָׁרָה בִּינִיָּהן, אֲלֵא יִקַּב הַדִּין אֶת הָהָר.

ח. אָף עַל פִּי שֶׁרָצוּ בַּעֲלֵי הַדִּין בַּפְּשָׁרָה בְּבֵית דִּין יֵשׁ לָהֶם לַחֲזוֹר וּלְתַבֵּעַ הַדִּין, עַד שִׁיקְנוּ מִיד שְׁנִיָּהֶם. יָפָה כּוֹחַ הַפְּשָׁרָה מְכוּחַ הַדִּין: שְׁשָׁנֵי הַדִּיוּטוֹת שֶׁדָּנוּ אֵין דִּינִיָּהן דִּין, וַיֵּשׁ לְבַעֲלֵי דִין לַחֲזוֹר בָּהֶן; וְאִם עָשׂוּ פְּשָׁרָה, וְקָנוּ מִיָּדָן אֵינָן יְכוּלִין לַחֲזוֹר בָּהֶן.

ט. אֲסוּר לְאֶחָד מִן הַדִּינָיִם כְּשִׁיצֵא מִבֵּית דִּין לֹאמַר, אֲנִי הוּא הַמְּזָכָה אוֹ הַמְּחַיֵּב, וְחֲבָרֵי חוֹלְקִין עָלַי, וְמָה אֶעֱשֶׂה, וְהֵם רַבּוֹ עָלַי. וְאִם אָמַר, הָרִי הוּא בְּכָלֵל "הוֹלֵךְ רְכִיל, מְגַלֶּה-סוֹד" (משלי יא, ג). וּמַעֲשֶׂה בְּתִלְמִיד אֶחָד שֶׁהוֹצִיא דְּבָרִים שְׁנֵאמְרוּ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, לְאַחֵר שְׁתֵּים וְעֶשְׂרִים שָׁנָה; וְהוֹצִיאָוהוּ בֵּית דִּין מִן הַמִּדְרָשׁ, וְהַכְרִיזוּ עָלָיו, זֶה "מְגַלֶּה-סוֹד".

י. שְׂאֵל אֶחָד מִבַּעֲלֵי דִינָיִם לְכָתֵב לוֹ פֶּסֶק דִּין, כּוֹתֵבִין לוֹ כֶּךָ בָּא פְּלוֹנִי לְבֵית דִּין שֶׁלְּפָלוֹנִי עִם פְּלוֹנִי בַּעַל דִּינוֹ, שֹׁטְעָנוּ בְּכֶךָ, וְיֵצֵא זָכָאִי, אוֹ חַיִּב; וְנוֹתְנִין לוֹ. וְאֵין מְזַכְרִין שֵׁם הַמְּזָכִין וְלֹא שֵׁם הַמְּחַיֵּבִין, אֲלֵא בֵּית דִּינוֹ שֶׁלְּפָלוֹנִי, מִדְּבָרֵיהֶם נִזְכָּה פְּלוֹנִי. יא. כֶּךָ הָיָה מְנַהֵגִם שְׁלֹאנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם: מְכַנִּיסִין בַּעֲלֵי דִינָיִם,

וְשׁוֹמְעִין דְּבַרֵּיהֶם וְטַעֲנוּתֵיהֶן, וּמַכְנִיסִין הָעֵדִים, וְשׁוֹמְעִין דְּבַרֵּיהֶם; וּמוֹצִיִּאִין כָּל אָדָם לַחוּץ, וְנוֹשְׂאִין הַדִּינִין וְנוֹתְנִין בֵּינֵיהֶם בַּדֵּבֶר, וְגוֹמְרִין אֶת הַדֵּבֶר. וְאַחֵר כֶּף מַכְנִיסִין בְּעֲלֵי דִינִין, וְגָדוֹל שְׂבָדֵינִין אוֹמֵר, אִישׁ פְּלוֹנִי אֶתָּה זָכָאִי, אִישׁ פְּלוֹנִי אֶתָּה חַיִּב כְּדִי שְׁלֹא יָדַע אֶחָד מִבְּעֲלֵי דִינִין אֵיזָה דִּין הוּא שְׁזָכָה אוֹתוֹ, וְלֹא אֵיזָה דִּין הוּא שְׁחִיבּוֹ.

יב. דִּין שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בַּחֲבֵרוֹ שֶׁהוּא גִזְלָן, אוֹ רָשָׁע אֲסוּר לְהַצְטָרֵף עִמּוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר "מִדְּבַר-שָׁקֶר, תִּרְחֹק" (שְׁמוֹת כג, ז). וְכֵן הָיוּ בְּקִיֵּאֵי הַדַּעַת שְׂבִירוֹשְׁלִים עוֹשִׂין: אֵין יוֹשְׁבִין בְּדִין, עַד שִׁידְעוּ עִם מִי יוֹשְׁבִין; וְלֹא חוֹתְמִין עַל הַשָּׁטֶר, עַד שִׁידְעוּ מִי חוֹתֵם עִמָּהֶן; וְלֹא נִכְנָסִין לְסַעוּדָה, עַד שִׁידְעוּ מִי מִסֵּב עִמָּהֶן.

הַלְבוֹת סִנְהֶדְרִין פֶּרֶק כג

א. "לֹא-תִקַּח שָׁחַד" (דְּבָרִים טז, יט) אֵין צָרִיךְ לוֹמַר לַעֲוֹת אֶת הַדִּין, אֲלֹא אִפְלוּ לְזַכּוֹת אֶת הַזָּכָאִי וּלְחַיֵּב אֶת הַחַיִּב אֲסוּר, וְעוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְהָרִי הוּא בְּכָלֵל "אֲרוּר לֵקַח שָׁחַד" (דְּבָרִים כז, כה); וְחַיִּב לְהַחֲזִיר הַשָּׁחַד, כְּשִׁיתְּבַעֲנוּ הַנוֹתֵן. וְכַשֵּׁם שֶׁהַלּוֹקֵחַ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה כֶּן הַנוֹתֵן, שֶׁנֶּאֱמָר "וּלְפָנַי עוֹר, לֹא תִתֵּן מִכְשֶׁל" (וַיִּקְרָא יט, יד).

ב. כָּל דִּין שִׁיּוֹשֵׁב וּמַגְדִּיל מַעֲלָתוֹ, כְּדִי לְהַרְבוֹת שָׁכַר לְחַזְנוֹ וּלְסוֹפְרָיו הָרִי הוּא בְּכָלֵל הַנוֹטִים אַחֲרֵי הַבָּצַע; וְכֵן עָשׂוּ בְנֵי שְׁמוּאֵל, וּלְכֶן נֶאֱמָר בָּהֶם "וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע; וַיִּקְחוּ-שָׁחַד" (שְׁמוּאֵל א ח, ג).

ג. וְלֹא שָׁחַד מִמּוֹן בְּלִבָּד, אֲלֹא אִפְלוּ שָׁחַד דְּבָרִים. וּמַעֲשֶׂה בְּדִין שֶׁהָיָה עוֹלָה בְּדוּגִית קִטְנָה לַעֲבֹר בִּנְהָר, וּפָשַׁט אֶחָד יָדוֹ וְסִיעָו בְּעֲלִיתוֹ, וְהָיָה לוֹ דִּין; וְאָמַר לוֹ הַדִּין, הָרִינִי פָסוּל לָךְ לַדִּין. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהַעֲבִיר אֶבְרָה שְׁלַעוֹף מַעַל רִדִּיד הַדִּין, וְאֶחָד כֶּסֶה רַק מִלְּפָנֵי הַדִּין; וְאָמַר לוֹ, הָרִינִי פָסוּל לָךְ לַדִּין.

ד. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהֵבִיא מִתְּנָה מִמִּתְּנוֹת כְּהֵנָה לַדִּין כּוֹהֵן; וְאָמַר לוֹ, פָּסוּל אָנִי לָךְ לַדִּין. וּמַעֲשֶׂה בְּאַרִּיס אֶחָד שֶׁלְּדִין שֶׁהָיָה מֵבִיא לוֹ תְּאֲנִים מִתּוֹךְ שְׂדֵהוּ, מַעֲרֵב שֶׁבֶת לַעֲרֵב שֶׁבֶת; פַּעַם אַחַת הַקָּדִים וְהֵבִיא בַּחֲמִישֵׁי בַשָּׁבֶת, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לוֹ דִּין, וְאָמַר לוֹ הַדִּין, הָרִינִי פָסוּל לָךְ לַדִּין: אֵף עַל פִּי שֶׁהַתְּאֲנִים מִשְׁלְּדִין, הוֹאִיל וְהֵבִיאָן שְׁלֹא בְּזַמְנוֹ, נִפְסַל לוֹ לַדִּין.

ה. כָּל דִּין שֶׁשּׁוּאֵל שְׁאֵלָה, פָּסוּל לָדוֹן לָזֶה שֶׁהַשְּׂאִילוֹ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֵׁלֹא הָיָה לַדִּין לְהַשְּׂאִיל. אֲבָל הָיָה לוֹ לְהַשְּׂאִיל כָּשֶׁר, שֶׁהָרִי גַם זֶה שּׁוּאֵל מִמֶּנּוּ.

ו. כָּל דִּין שֶׁנִּטַּל שָׁכָרוֹ לָדוֹן, דִּינּוֹ בְּטָלִים וְהוּא, שְׁלֹא יִהְיֶה שָׁכַר הַנֶּכֶר. אֲבָל אִם הָיָה עוֹסֵק בְּמִלְאכְתּוֹ, וּבָאוּ לְפָנָיו שְׁנֵים לַדִּין, וְאָמַר לָהֶן תָּנוּ לִי מִי שִׁיעֲשֶׂה תַּחֲתִי עַד שְׁאֲדוֹן לָכֶם, אוֹ תָּנוּ לִי שָׁכַר בְּטָלְתִּי הָרִי זֶה מִתֵּר. וְהוּא שִׁיעֲשֶׂה הַדֵּבֶר נֶכֶר, שֶׁהוּא שָׁכַר הַבְּטָלָה בְּלִבָּד בְּלֹא יוֹתֵר; וַיִּטַּל מִשְׁנֵיהֶם בְּשׁוּוֹה, זֶה בְּפָנֵי זֶה. כְּגוֹן זֶה מִתֵּר.

ז. אֲסוּר לַדִּין לָדוֹן לְמִי שֶׁהוּא אוֹהֵבוֹ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ שׁוֹשְׁבִינוֹ וְלֹא רָעוּ אֲשֶׁר כִּנְפָּשׁוּ; וְלֹא לְמִי שֶׁשּׁוֹנְאָהוּ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ

אויב לו ולא מבקש רעתו. אלא צריך שיהיו שני בעלי דינין שווין בעיני הדין, ובלבו. ואם לא היה מפיר את אחד מהם, ולא מעשיו אין לך דין צדק כמוהו. וכל שני תלמידי חכמים ששונאים זה את זה אסורין לישוב בדין זה עם זה, שדבר זה גורם ליציאת המשפט מעקל: מפני השנאה שביניהן, דעת כל אחד מהן נוטה לסתור דברי חברו.

ח. לעולם יראה הדין עצמו כאלו חרב מנחת לו על צוארו, וגיהנם פתוחה לו מתחתיו; וידע את מה הוא דן, ולפני מי הוא דן, ומי עתיד להפיר ממנו, אם נטה מקו האמת: שנאמר "אלהים, נצב בעדת-אל" (תהילים פב, א), ואומר "ראו מה-אתם עשים כי לא לאדם תשפטו, כי אם לה'" (ראה דברי הימים ב יט, ו).

ט. כל דין שאינו דן דין אמת לאמתו, גורם לשכינה שתסתלק מישראל. וכל דין שנוטל ממון מזה ונותנו לזה, שלא בדין הקדוש ברוך הוא גובה ממנו נפשות: שנאמר "וקבע את-קבעיהם נפש" (משלי כב, כג).

י. וכל דין שדן דין אמת לאמתו, אפלו שעה אחת כאלו תקן את כל העולם כלו, וגורם לשכינה שתשרה בישראל: שנאמר "אלהים, נצב בעדת-אל" (תהילים פב, א). ושמא יאמר הדין, מה לי ולצרה הזאת תלמד לומר "ועמכם, בדבר משפט" (דברי הימים ב יט, ו): אין לדין אלא מה שענינו רואות.

יא. לעולם יהיו בעלי הדין לפניך פרשעים, ובחזקת שכל אחד מהן טוען שקר, ודון לפי מה שתראה מן הדברים; וכשיפטריו מלפניך, יהיו בעיניך כצדיקים שקבלו עליהם את הדין, ודון כל אחד מהם בלבך לכף זכות.

הלכות סנהדרין פרק כד

א. יש לדין לדון בדיני ממונות, על פי הדברים שדעתו נוטה להן שהן אמת, והדבר חזק בלבו שהוא כן, אף על פי שאין שם ראיה ברורה; ואין צריך לומר אם היה הוא יודע בודאי שהדבר כן, שהוא דן כפי מה שידע.

ב. פיצד: הרי שנתחייב אדם שבועה בבית דין, ואמר לדין אדם נאמן אצלו ושדעתו סומכת על דבריו, שזה האיש חשוד הוא על השבועה יש לדין להפך השבועה על שכנגדו, וישבע ויטל, הואיל וסמכה דעתו שלדין, על דברי זה. אפלו היתה אשה או עבד נאמנים אצלו הואיל ומצא הדבר חזק ונכון בלבו, סומך עליו ודן; ואין צריך לומר, אם ידע הוא עצמו שזה חשוד.

ג. וכן אם יצא שטר חוב לפניו, ואמר לו אדם שסומך עליו, אפלו אשה או קרוב, זה פרוע הוא אם סמכה דעתו על דבריו יש לו לומר לזה, לא תפרע אלא בשבועה; או אם היה עליו שטר חוב לאחר, יתן לזה שלא נפגם שטרו כלל, ויניח זה שנפגם שטרו בדברי האחד, או ישליך השטר בפניו ולא ידון בו כלל: כפי מה שיראה.

ד. וכן מי שבא וטען שיש לו פקדון אצל פלוני שמת בלא צוואה, ונתן סימנין מבהקין, ולא היה זה הטוען רגיל להפגס לבית זה שמת אם ידע הדין שזה המת אינו אמוד להיות לו חפץ

זֶה, וְסִמְכָה דַעְתּוֹ שְׁאִין זֶה הַחֶפֶץ שְׁלֵמַת מוֹצִיאוֹ מִן הַיּוֹרֶשִׁין, וְנוֹתְנוֹ לְזֶה הָאֱמוּד בּוֹ שְׁנָתָן סִימָנִיו; וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה: שְׁאִין הַדְּבָר מְסוּר אֶלָּא לְלִבּוֹ שְׁלֵדִין, שְׂיִדּוֹן כְּפִי מַה שְׁיִרְאָה לוֹ שֶׁהוּא דִין אֱמֶת.

ה. אִם כֵּן לָמָּה הִצְרִיכָה תּוֹרָה שְׁנֵי עֲדִים: שֶׁבְּזִמָּן שְׁיִבּוֹאוֹ לִפְנֵי הַדִּין שְׁנֵי עֲדִים יָדוֹן עַל פִּי עֲדוּתָן, אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ אִם בְּאֱמֶת הִעִידוֹ אוֹ בְּשֶׁקֶר.

ו. כָּל אֵלּוֹ הַדְּבָרִים, הֵן עֵיקַר הַדִּין. אֲבָל מִשְׁרַבּוֹ בְּתֵי דִינִין שְׁאִינָן הַגּוֹנִין, וְאִפְּלוּ יִהְיוּ הַגּוֹנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, אִינָן חֲכָמִים כְּרָאוּי וּבַעֲלֵי בִינָה הַסִּפְיָמוֹ רַב בְּתֵי דִינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִהְפְּכוּ שְׁבוּעָה אֶלָּא בְּרָאִיָּה בְּרוּרָה, וְלֹא יִפְגִּימוּ שְׁטֵר וַיִּפְסִידוּ חֻזְקָתוֹ בַּעֲדוּת אִשָּׁה אוֹ פָּסוּל; וְכֵן בְּשֶׁאֵר כָּל הַדִּינִין. לֹא יָדוֹן הַדִּין בְּסִמְכָת דַּעְתּוֹ וְלֹא בִּידִיעָתּוֹ, כְּדִי שֶׁלֹּא יֹאמֵר כָּל הַדְּיוּט וְהַדְּיוּט, לְבִי מֵאֲמִין לְדַבְּרִי זֶה, וְדַעְתִּי סוּמְכָת עַל זֶה.

ז. וְכֵן אִין מוֹצִיֵּאִין מִן הִיתּוּמִּים אֶלָּא בְּרָאִיָּה בְּרוּרָה לֹא בַּדַּעַת הַדִּין, וְלֹא בְּאֲמִדָּן הַמֶּת אוֹ הַטּוֹעֵן. וְאָף עַל פִּי כֵן, אִם הִעִיד אָדָם נֶאֱמָן בַּדְּבָר מִכָּל הַדְּבָרִים, וְנִטְתָּה דַעַת הַדִּין שְׁאֱמֶת הוּא אוֹמֵר מִמֶּתִּין הוּא בְּדִין, וְאִינוֹ דּוֹחָה עֲדוּתוֹ; וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן עִם בַּעֲלֵי דִינִין, עַד שְׂיִדּוֹ לְדַבְּרֵי הָעֵד, אוֹ יַעֲשׂוּ פְשָׁרָה, אוֹ יִסְתַּלַּק מִן הַדִּין.

ח. וּמִנֵּיין לְדִין שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּדִין שֶׁהוּא מְרָמָה, שֶׁלֹּא יֹאמֵר אַחֲתִכְנּוּ וַיְהִיָּה הַקֶּלֶר תְּלוּי בַּצּוֹאָר הָעֲדִים תִּלְמֹד לּוֹמֵר "מִדְּבָר-שֶׁקֶר, תִּרְחֹק" (שְׁמוֹת כג, ז). כִּי־עַד יַעֲשֶׂה בּוֹ: יִדְרֹשׁ וַיַּחְקֹר הַרְבֵּה, בְּדִרִישָׁה וַחֲקִירָה שְׁלֵדִינִי נִפְשׁוֹת אִם נִרְאָה לוֹ לְפִי דַעְתּוֹ שְׁאִין בּוֹ רַמְיּוֹת, חוֹתֵךְ הַדִּין עַל פִּי הָעֲדוּת.

ט. אֲבָל אִם הָיָה לְבוֹ נֹקֶפּוֹ, שִׁישׁ בְּדִין רַמְיּוֹת, אוֹ שְׁאִין דַּעְתּוֹ סוּמְכָת עַל דְּבָרֵי הָעֲדִים, אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְפַסְלָן, אוֹ שְׁנוּטָה דַּעְתּוֹ שֶׁבַעֲלֵ דִין זֶה רַמָּאִי וּבַעֲלֵ עֲרָמָה וְהִשְׂיֵא אֶת הָעֲדִים, אָף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּשָׁרִים וּלְפִי תִמָּם הַטָּעַם, אוֹ שְׁנִרְאָה לוֹ מִכָּלֵל הַדְּבָרִים שִׁישׁ שֶׁם דְּבָרִים אֲחֵרִים מְסַתְּרִין, וְאִינָן רוֹצִים לְגַלּוֹתָם כָּל אֵלּוֹ הַדְּבָרִים וְכִיּוּצָא בָּהֶן, אִם בָּאוּ לְדִין בְּדִין אֲסוּר לוֹ לַחֲתוֹךְ אוֹתוֹ הַדִּין; אֶלָּא יִסְלַק עֲצָמוֹ מִדִּין זֶה, וַיִּדּוֹנְנוּ מִי שְׁלִבּוֹ שְׁלֹם בַּדְּבָר. וְהָרִי הַדְּבָרִים מְסוּרִים לְלֵב, וְהַכְּתוּב אוֹמֵר "כִּי הִמְשַׁפֵּט לֵאלֹהִים הוּא" (דְּבָרִים א, יז).

י. יֵשׁ לְבֵית דִּין לְהַלְקוֹת מִי שְׁאִינוֹ מַחְיֵב מַלְקוּת, וְלַהֲרֹג מִי שְׁאִינוֹ מַחְיֵב מִיתָה, לֹא לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי תּוֹרָה, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת סִיג לַתּוֹרָה. וְכִיּוֹן שְׂרוּאִין בֵּית דִּין שֶׁפָּרְצוּ הָעַם בַּדְּבָר יֵשׁ לָהֶן לַגְדֹּר וּלְחַזֵּק הַדְּבָר, כְּפִי מַה שְׁיִרְאָה לָהֶם: הַכֹּל הוֹרָאת שְׁעָה, לֹא שִׁיקְבַע הֶלְכָה לְדוֹרוֹת.

יא. מַעֲשֶׂה וְהִלְקוּ אָדָם שֶׁבַעֲלֵ אִשְׁתּוֹ תַּחַת הָאֵילָן; וּמַעֲשֶׂה בְּאַחַד שָׂרָכָב עַל הַסּוֹס בְּשִׁבְתָּ בִּימֵי יוֹנִים, וְהִבִּיאוּהוּ לְבֵית דִּין וְסָקְלוּהוּ. וּמַעֲשֶׂה וְתִלָּה שְׁמַעוֹן בֶּן שִׁטָּח שְׁמוֹנִים בְּיוֹם אֶחָד בְּאַשְׁקֵלֹן; וְלֹא הָיוּ שֵׁם כָּל דְּרָכֵי הַדְּרִישָׁה וְהַחֲקִירָה וְהַתְּרָאָה, וְלֹא עֲדוּת בְּרוּרָה, אֶלָּא הוֹרָאת שְׁעָה, כְּפִי מַה שְׁרָאָה.

יב. וְכֵן יֵשׁ לְבֵית דִּין בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמָן, לְהַלְקוֹת לְאָדָם שֶׁשְׁמוּעָתוֹ רָעָה, וְהָעַם מְרַנְּנִין אַחֲרָיו שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל הָעֲרִיּוֹת:

והוא שִׁיחִיה קול שְׁאִינו פוסק כמו שְׁבָאֲרָנו, ולא יִהְיוּ לוֹ אוֹיְבִים יְדוּעִים שְׁמוּצִיאִין עָלָיו שְׁמוּעָה רָעָה. וְכֵן מְבַזִּין אֶת זֶה שְׁשְׁמוּעָתוֹ רָעָה, וּמַחְרִפִּין אֶת יוֹלְדָתוֹ בְּפָנָיו.

יג. וְכֵן יֵשׁ לַדִּין תָּמִיד לְהַפְקִיר מִמּוֹן שִׁישׁ לוֹ בְּעָלִים, וּמֵאֲבֹד זְכוּתָן כְּפִי מַה שִׁירָאָה לְגֹדֶר פְּרָצוֹת הַדֵּת וּלְחִזָּק הַבֶּדֶק, אוֹ לְקַנֵּס אֲלֵם זֶה; וְהָרִי הוּא אוֹמֵר בְּעֶזְרָא "וְכָל אֲשֶׁר לֹא-יָבֹא לְשִׁלְשֵׁת הַיָּמִים, כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְקָנִים יַחֲרֹם, כָּל-רְכוּשׁוֹ" (עזרא י, ח), מִכָּאן שֶׁהַפְקֵר בֵּית דִּין הֵפְקֵר.

יד. וְכֵן יֵשׁ לַדִּין לְנִדּוֹת וּלְהַחֲרִים מִי שְׁאִינוּ בֶּן נְדוּי, כְּדִי לְגֹדֶר פֶּרֶץ כְּפִי מַה שִׁירָאָה לוֹ שֶׁהִשְׁעָה צְרִיכָה לָכֶּךָ, וַיֹּאמֶר שְׁנִדּוּהוּ אוֹ הַחֲרִימוּהוּ עַל דַּעְתּוֹ, וַיִּפְרָסֶם חֲטָאוֹ בְּרַבִּים שְׁנֹאֲמֵר "אוּרוֹ מִרוּז, אִמֵּר מִלֶּאךְ ה' אֲרוֹ אֲרוּר, יִשְׁבִּיָה: כִּי לֹא-בָאוּ לַעֲזֹרַת ה'" (שופטים ה, כג).

טו. וְכֵן יֵשׁ לַדִּין לַעֲשׂוֹת מְרִיבָה עִם הָרְאוּי לְהַרִּיב עִמּוֹ, וּלְקַלְלֵו, וּלְהַכּוֹתוֹ, וּלְתַלֵּשׁ שַׁעְרוֹ, וּלְהַשְׁבִּיעוֹ בְּאֱלֹהִים עַל כְּרַחוּ שְׁלֹא יַעֲשֶׂה, אוֹ שְׁלֹא עָשָׂה שְׁנֹאֲמֵר "וְאֲרִיב עִמָּם וְאֶקְלָלֵם, וְאֶכָּה מֵהֶם אֲנָשִׁים וְאֶמְרָטִם; וְאֶשְׁבִּיעֵם בְּאֱלֹהִים" (נחמיה יג, כה).

טז. וְכֵן יֵשׁ לוֹ לְכַתֵּף יָדַיִם וְרִגְלַיִם, וּלְאַסֹּר בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וּלְדַחֵף, וּלְסַחֵב עַל הָאָרֶץ שְׁנֹאֲמֵר "הֵן לָמוֹת הֵן לְשִׁרְשֵׁי, הֵן-לַעֲנֹשׁ נִכְסִין וּלְאַסּוּרִין" (עזרא ז, כו). כָּל אֵלֵּו הַדְּבָרִים, כְּפִי מַה שִׁירָאָה הַדִּין שְׁזֶה רְאוּי לָכֶּךָ, וְשֶׁהִשְׁעָה צְרִיכָה לָכֶּךָ.

יז. וּבְכָל יִהְיוּ מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְאֵל יִהְי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת קָל בְּעֵינָיו, שֶׁהָרִי הוּא דוֹחָה לֹא תַעֲשֶׂה שְׁלִדְבָרֵיהֶם, וְכָל שֶׁפֶן כְּבוֹד בְּנֵי אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב הַמַּחֲזִיקִים בְּדַת הָאֱמֶת שִׁיחִיה זֶהִיר שְׁלֹא יִהְרָס כְּבוֹדָם, אֲלֹא לְהוֹסִיף בְּכְבוֹד הַמָּקוֹם בְּלִבָּד: שְׁכָל הַמַּבְזָה אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מַחֲלָל עַל הַבְּרִיּוֹת; וְכָל הַמַּכְבֵּד אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מַכְבֵּד עַל הַבְּרִיּוֹת. וְאִין כְּבוֹד הַתּוֹרָה, אֲלֹא לַעֲשׂוֹת עַל פִּי חֻקֶּיהָ וּמִשְׁפָּטֶיהָ.